

سازمان توسعه تجارت ایران
رایزن بازرگانی جمهوری اسلامی ایران
اربیل - عراق

گزارش دارو و تجهیزات پزشکی

واردات دارو در اقلیم کردستان عراق نقش کلیدی در تأمین نیازهای درمانی جمعیت این منطقه و ارتقای سطح خدمات سلامت ایفا می‌کند. با توجه به ظرفیت محدود تولید داخلی دارو و رشد تقاضا ناشی از افزایش جمعیت، توسعه مراکز درمانی و گسترش بخش خصوصی سلامت، وابستگی اقلیم به واردات دارو به‌عنوان یک راهبرد ضروری مطرح است. این موضوع به‌ویژه در تأمین داروهای تخصصی، بیمارستانی و داروهای با فناوری بالا اهمیت دوچندان دارد.

اقلیم کردستان به‌واسطه ساختار اداری نسبتاً مستقل، رویه‌های منعطف‌تر و دسترسی به گذرگاه‌های مرزی فعال، از شرایط مناسبی برای واردات دارو برخوردار است. نظارت وزارت بهداشت اقلیم کردستان بر فرآیند ثبت، کنترل کیفیت و توزیع دارو، زمینه‌ای برای تأمین داروهای استاندارد و ایمن فراهم کرده و امکان حضور شرکت‌های دارویی منطقه‌ای و بین‌المللی را در بازار اقلیم تسهیل نموده است. در این چارچوب، واردات دارو نه تنها ابزاری برای تأمین نیازهای درمانی جامعه محسوب می‌شود، بلکه به‌عنوان بخشی از سیاست‌های توسعه بخش سلامت و بهبود دسترسی بیماران به داروهای ضروری و با کیفیت، جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌های اقلیم کردستان دارد.

میزان واردات دارو و تجهیزات پزشکی توسط عراق و اقلیم کردستان در سال ۲۰۲۴:

براساس آمار اخذ شده از ITC، در سال ۲۰۲۴ عراق ۲۰۶۴ میلیون دلار انواع کالا در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی وارد نموده که میزان واردات از کشورها به ترتیب، آلمان ۲۴۸/۵ میلیون دلار، هند ۲۳۵ میلیون دلار، امارات متحده عربی ۲۲۸/۸ میلیون دلار، آمریکا ۱۶۸/۷ میلیون دلار، هلند ۱۶۰/۷ میلیون دلار، بلژیک ۱۵۲ میلیون دلار، ترکیه ۱۴۳/۶ میلیون دلار و چین ۱۴۰/۵ میلیون دلار و ... بوده است. آمار ج.ا.ایران در سال ۲۰۲۴ در ITC درج نشده است. براساس آمار گمرک در سال ۲۰۲۴ ج.ا.ایران ۲۶ میلیون دلار انواع دارو و تجهیزات به کشور عراق صادرات نموده است.

بنابراین در سال ۲۰۲۴ کشور عراق با واردات صورت گرفته از ج.ا.ایران و سایر کشورها مجموعاً ۲۳۱۸/۸ میلیون دلار واردات داشته است.

مهمترین کشورهای صادرکننده دارو و تجهیزات پزشکی به عراق و اقلیم کردستان در سال ۲۰۲۴_منبع : ITC

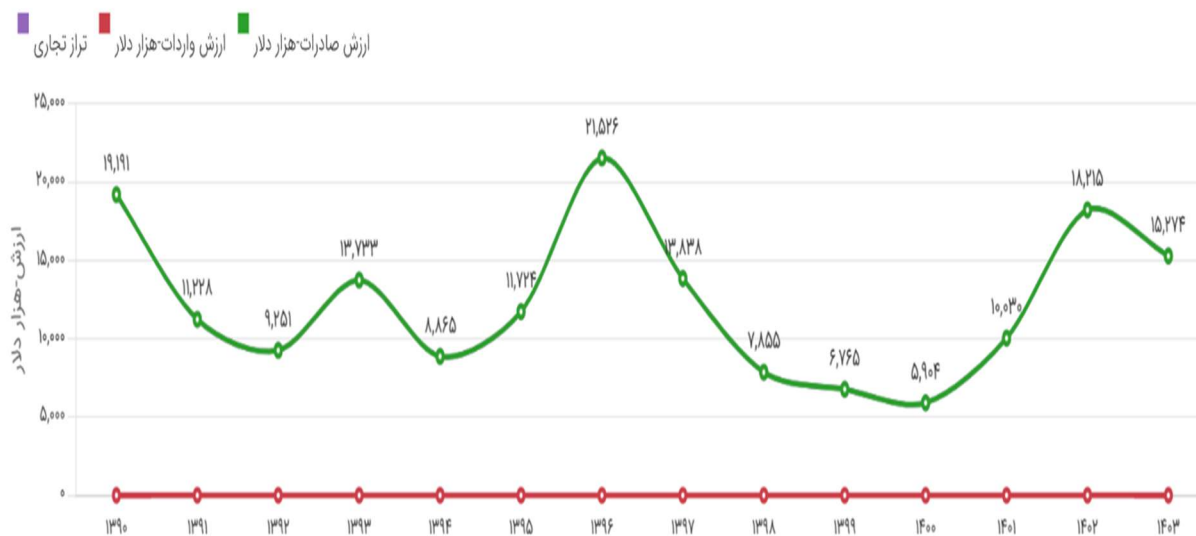
ردیف	کشور	ارزش (میلیون دلار)	درصد سهم از بازار دارو و تجهیزات پزشکی وارداتی عراق
۱	آلمان	۲۴۸/۵	۱۰/۷
۲	هند	۲۳۵	۱۰/۱
۳	امارات متحده عربی	۲۲۸/۸	۹/۸
۳	آمریکا	۱۶۸/۷	۷/۲
۴	هلند	۱۶۰/۷	۶/۹
۵	بلژیک	۱۵۲	۷/۳
۶	ترکیه	۱۴۳/۶	۶/۵
۷	چین	۱۴۰/۵	۶
۸	سوئیس	۱۲۳/۶	۵/۳
۹	انگلیس	۱۱۱/۸	۴/۸
۱۰	فرانسه	۸۹/۲	۳/۸
۱۱	عربستان سعودی	۸۰/۳	۳/۴
۱۲	ایتالیا	۶۱	۲/۶

درصد سهم ج.ا.ایران از بازار دارو و تجهیزات پزشکی وارداتی کل عراق ۱/۱ درصد است.

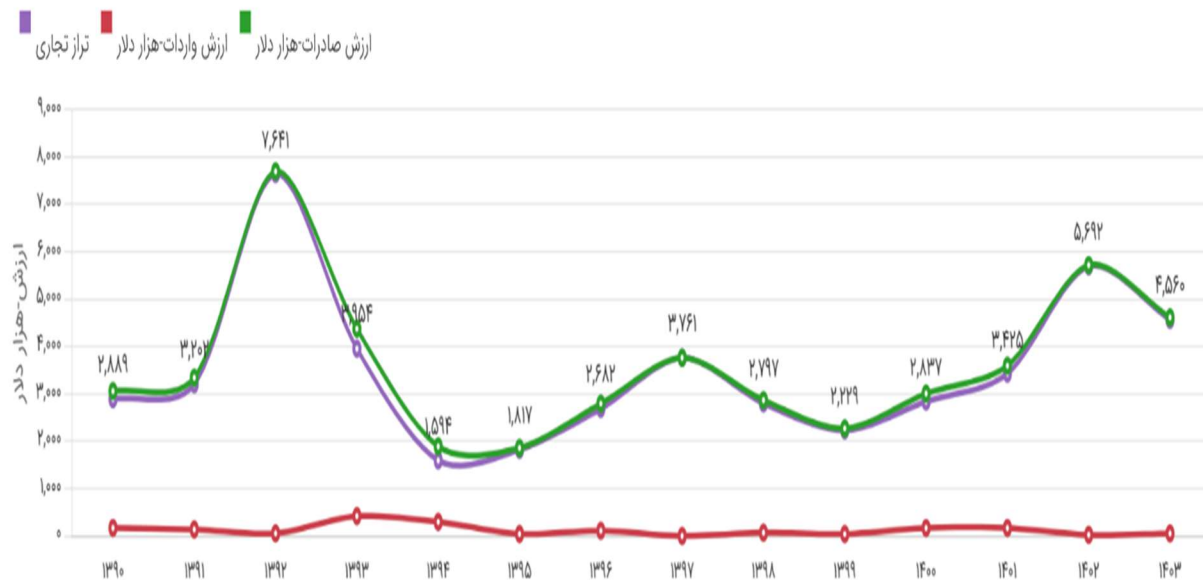
داروهای پرمصرف وارداتی

- آنتی‌بیوتیک‌ها
- داروهای دیابت و فشار خون
- داروهای قلب و اعصاب
- مسکن‌ها و OTC
- سرم‌ها و داروهای تزریقی
- داروهای بیمارستانی

روند صادرات جمهوری اسلامی ایران به عراق و اقلیم کردستان در حوزه دارو از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۴۰۳

رند صادرات جمهوری اسلامی ایران به عراق و اقلیم کردستان در حوزه تجهیزات پزشکی از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۴۰۳

صادرات جمهوری اسلامی ایران به عراق و اقلیم کردستان در ۸ ماهه سال ۱۴۰۴

در ۸ ماهه سال ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایران ۱۸ میلیون دلار انواع دارو و تجهیزات پزشکی با وزن ۸۱۱ تن به عراق و اقلیم کردستان صادرات نموده است که در مقایسه با مدت مشابه در سال ۱۴۰۳ از لحاظ ارزش ۵۲ درصد افزایش و از لحاظ وزن ۳۵ درصد کاهش داشته است.

صادرات ۸ ماهه ۱۴۰۴ دارو و تجهیزات پزشکی جمهوری اسلامی ایران به عراق و اقلیم کردستان و مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۳

گروه	ارزش ۸ ماهه (میلیون دلار)		درصد تغییرات ارزشی
	۱۴۰۳	۱۴۰۴	
دارو	۸/۹	۱۵/۸	٪۷۸
تجهیزات پزشکی	۳	۲/۲	٪۲۶ -
جمع	۱۱/۹	۱۸	٪۵۲

لیست دارو و تجهیزات پزشکی صادراتی جمهوری اسلامی ایران به عراق و اقلیم کردستان در ۸ ماهه سال ۱۴۰۴ و مقایسه با ۸ ماهه سال ۱۴۰۳

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
دارو	۳۰۰۴۹۰۱۲	سایر داروهای مخلوط شده یا مخلوط نشده که در جای دیگر مذکور نباشد	۵۹۰۲/۴	۱۴۰۳۸/۵	۱۳۷/۸
تجهیزات پزشکی	۴۰۱۵۱۹۲۰	دستکش معاینه	۸۰۵/۵	۹۹۵/۷	۲۳/۶
دارو	۳۰۰۴۹۰۱۱	سایر داروهای مخلوط شده یا مخلوط نشده که در جای دیگر مذکور نباشد، دارای تولید داخلی مشابه	۱۱۳۳/۷	۶۵۸/۴	۴۱/۹ -
دارو	۳۰۰۳۹۰۱۰	سایر داروهای غیر مذکور غیر از خرده فروشی دارای تولید داخلی مشابه	۳۲۵/۶	۴۳۵/۷	۳۳/۸

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۱۱۰۹۰	سایر وسایل ارتوپدی یا شکسته بندی بجز پیچ، میله و پلاک درون استخوانی	۵۰۵/۶	۲۵۰/۵	-۵۰/۴
دارو	۳۰۰۴۹۰۹۲	سایر دارو با منشاء طبیعی مورد استفاده دامپزشکی	۳۳۶/۱	۲۴۶/۶	-۲۶/۶
دارو	۳۰۰۴۹۰۱۴	سایر داروهای مخلوط شده یا مخلوط نشده که در جای دیگر مذکور نباشد	۶۲/۸	۲۰/۱	۲۱۹/۸
تجهیزات پزشکی	۴۰۱۵۱۲۰۰	- - از نوعی که برای مقاصد پزشکی، جراحی، دندانپزشکی یا دامپزشکی به کار می رود	۰	۱۵۹/۶	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۹۲۶۲۰۱۰	لباس و متفرقات لباس همچنین انواع دستکش جهت مصارف پزشکی از مواد پلاستیکی	۵۲/۱	۹۱/۵	۷۵/۵
دارو	۳۰۰۳۲۰۱۰	داروهای متشکل از محصولات مختلط دارای سایر آنتی بیوتیک ها دارای تولید داخلی مشابه	۰	۸۴/۹	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۴۰۲۹۰۹۰	سایر مبیل های پزشکی، جراحی، دندانپزشکی و تختخواب بیمارستانی و اجزاء قطعات آن ها که در جای دیگری ذکر نشده باشند	۲۲۱/۶	۸۳/۲	-۶۲/۴
تجهیزات پزشکی	۹۴۰۲۱۰۰۰	صندلی های دندانپزشکی، صندلی های آزمایشگاه یا صندلی های همانند و اجزاء و قطعات آن ها	۸۱/۸	۷۹/۲	-۳/۱
تجهیزات پزشکی	۳۳۰۶۱۰۰۰	مواد پاک کننده دندان	۲۸/۳	۶۲/۲	۱۱۹/۹
دارو	۳۰۰۴۲۰۱۱	سایر داروهای دارای سایر آنتی بیوتیک ها مخصوص طیور دارای تولید مشابه داخلی	۱۸۰/۴	۵۰/۹	-۷۱/۸
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۲۹۰۹۰	سایر پانلهای و میزهای کنترل اشعه ایکس	۰	۴۹/۴	۱۰۰

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
دارو	۳۰۰۴۵۰۲۲	سایر داروهای حاوی ویتامین یا حاوی کالای شماره ۲۹/۳۶ آماده شده برای خرده فروشی	۴۴/۶	۳۸/۶	-۱۳/۳
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۵۹۰۱۰	باند های ساده، استریل، گاز وازلینه، باند گچی و زیر گچی و باند کشی و لوله ای، لنو گاز ساده، رول پنبه ای دندان پزشکی ساده و پد چشمی	۶۷/۹	۳۸/۶	-۴۳/۱
تجهیزات پزشکی	۳۳۰۶۲۰۰۰	نخ مورد استفاده برای پاک کردن بین دندان ها (Dental floss)	۴۵	۳۶	-۲۱/۵
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۲۰۱۰	نبولایزر	۰	۳۳	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۰۳۱۱۰۰	دوره و قاب از مواد پلاستیکی	۶/۳	۳۲/۲	۴۱۲/۵
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۶۷۰۹۰	سایر فرآورده های روان کننده که به شکل ژل در طب انسانی یا حیوانی کاربرد دارد به غیر از ژل الکتروود پزشکی	۰/۰۵۷	۳۱/۶	۵۵۳۲۶/۳
تجهیزات پزشکی	۸۷۱۳۱۰۱۰	ویلچر، فاقد هرگونه امکانات ویژه از قبیل برانکاردی، دارای جک، تک محوری (طراحی شده برای کار با یک دست)	۸۶/۱	۲۶	-۶۹/۷
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۰۰۰۰۰	سایر وسایل تنفسی و ماسکهای گاز، بجز ماسک استحقاظی فاقد قطعات مکانیکی و فیلترهای قابل تعویض.	۴۶/۷	۲۲/۷	-۵۱/۴
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۵۱۰۹۰	سایر لوازم زخم بندی چسبنده غیر مذکور	۱۹/۴	۲۱/۶	۱۰/۹
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۹۰۵۱	دستگاه سنگ شکن کلیه برون اندامی	۰	۲۰/۴	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۲۰۹۰	سایر دستگاه های درمان تنفس	۰	۱۸/۳	۱۰۰

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
تجهیزات پزشکی	۳۸۲۱۰۰۴۰	محیطهای کشت آماده برای تکثیر موجودات زنده ذره بینی با کاربرد تحقیقاتی، آزمایشگاهی	۰	۱۸/۱	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۹۲۹	سایر سوزنها کاتترها و کانول ها، همانند، غیر مذکور در جای دیگر	۱۱/۹	۱۷/۷	۴۸/۷
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۱۰۹۰	سایر دستگاه های مکانوتراپی، ماساژ و سنجش توانایی روانی بجز تشک مواج و دستگاه هیدروتراپی	۸/۴	۱۷	۱۰۲/۹
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۱۴۰۱۰	دستگاه های کمک شنوایی دسته جمعی برای آموزش کر و لالها با کسب نظر وزارت آموزش و پرورش	۰	۱۶	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۰۴۱۰۰۰	عینک آفتابی	۱۴۲/۴	۱۶	-۸۸/۷
تجهیزات پزشکی	۳۹۲۶۹۰۳۰	مصنوعات از مواد پلاستیکی جهت مصارف پزشکی	۱۱/۴	۱۲/۳	۷/۸
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۹۲۴	اسپکلوم یکبار مصرف	۰	۱۱/۹	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۸۴۱۹۲۰۹۰	سایر استریل کننده های طبی و جراحی یا آزمایشگاهی غیر مذکور در جای دیگر	۲۳/۴	۱۱/۲	-۵۲/۱
دارو	۳۰۰۲۱۲۱۰	با کاربرد تحقیقاتی و یا غیر پزشکی آنتی سرمها و سایر مشتقات خونی	۵۵۴/۴	۱۱/۱	-۹۸
تجهیزات پزشکی	۴۴۲۱۹۹۳۰	---آپسلانگ	۶۷/۳	۱۰/۷	-۸۴
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۶۵۰۰۰	کیف و جعبه های مخصوص دارو برای کمک های فوری اولیه	۰	۷/۸	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۳۰۷۹۰۱۰	مایع مخصوص شستشوی لنزهای چشمی	۳/۴	۷/۶	۱۲۱/۲
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۶۴۰۹۰	سایر سیمان ها و محصولات برای پرکردن دندان و سیمان برای بازسازی استخوان غیر مذکور	۰	۷	۱۰۰

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۵۹۰۹۰	سایر باندها، مشمعهای طبی وضمادها اغشته به مواد دارویی یا خرده فروشی برای مصارف پزشکی غیر مذکور	۳۲/۳	۶/۹	-۷۸/۵
تجهیزات پزشکی	۴۰۱۶۱۰۱۰	قطعات و لوازم مورد مصرف در بخش بهداشت و پزشکی از کائوچوی اسفنجی (سایر اشیاء)	۰	۶/۱	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۴۰۲۹۰۱۰	تخت جراحی جهت جراحی مغز، ارتوپدی یا تخت رادیو لو سنت (شفاف به اشعه ایکس در عکسبرداری)	۰	۴	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۴۹۳۰	مته فرز الماسه (دیاموند)	۰/۱۹۲	۳/۴	۱۶۶۸/۲
دارو	۳۰۰۲۴۹۲۰	- - - میکرو ارگانسیمهای پروبیوتیک	۱/۴	۳/۲	۱۱۹/۱
تجهیزات پزشکی	۸۷۱۳۱۰۹۰	سایر صندلی های چرخ دار معلولین که بدون عمل مکانیکی رانده میشود غیر مذکور در جای دیگر	۴/۴	۲	-۵۲/۸
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۱۰۳۰	دستگاههای لیزر برای فیزیوتراپی	۰	۲	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۸۷۱۳۹۰۰۰	صندلی چرخدار معلولین، که با موتور یا به نحو دیگری با عمل مکانیکی رانده شود	۰۰۰۷۵	۱/۸	۲۲۹۲
تجهیزات پزشکی	۸۴۲۳۱۰۰۰	ترازوی توزین اشخاص (همچنین ترازوی توزین نوزادان)، ترازوهای خانگی	۲	۱/۷	-۱۶/۸
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۵۰۹۰	سایر آلات و وسایل امتحان، تشخیص بیماری و جراحی چشم، غیر مذکور در جای دیگر	۰	۱/۵	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۹۰۱۹	اجزاء و قطعات دستگاه الکتروکوتر	۶/۴	۱/۳	-۷۹/۵

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۹۹۰	سایر سوزنها کاتترها و کانول ها و همانند، غیر مذکور در جای دیگر	۰	۱/۲	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۳۰۰۹۰	آلات دستگاهها و مدل‌های طراحی شده برای مقاصد نمایشی مثلاً برای آموزشی یا نمایش	۰/۹	۰/۹	۰
تجهیزات پزشکی	۸۴۲۱۲۹۴۰	صافی دیالیز	۰	۰/۷	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۹۰۹۵	----دستگاه فتوترابی نوزاد	۰/۰۷	۰/۶۸	۱۰۳۱/۶
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۲۹۰	سایر سوزنهای لوله ای فلزی و سوزن بخیه، غیر مذکور در جای دیگر	۰	۰/۶۱	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۰۴۹۰۰۰	عینک، محافظ چشم و همانند، برای اصلاح دید، حفاظت چشم یا غیره (غیر از عینک آفتابی)	۱/۹۶	۰/۶	-۶۹/۳
تجهیزات پزشکی	۳۹۲۶۹۰۲۰	کیسه ادرار از مواد پلاستیکی	۱/۵	۰/۵۲	-۶۵/۴
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۱۰۴۰	دستگاه فیزیوتراپی فراصوت (اولتراسوند)، فیزیوتراپی با امواج مغناطیسی، دستگاه فشارتراپی، دستگاه وکیومتراپی ماساژ	۰	۰/۴۸	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۶۳۰۷۹۰۱۰	ماسک مخصوص جراحان	۰	۰/۴۸	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۵۱۰۱۰	چسب لویکوپلاست (زینک اکساید)	۰/۸۵	۰/۲۸	-۶۷/۲
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۴۱۰۰	یونیت دندانپزشکی، حتی توام با سایر تجهیزات دندانپزشکی روی یک پایه مشترک	۰	۰/۲۸	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۶۱۰۱۰	نخهای جراحی بدون سوزن به سائز نخ صفر تا ۵/۰ از انواع کاتگوت پلین، کاتگوت کرومیک، نایلون، سیلک، پلی پروپیلن. (P.V.D.F)	۰/۲۹	۰/۲۶	-۹

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
		MONOFILAMENT Teflon(P.G.A) Polyglycolic Acid			
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۲۸۰	دستگاههای برقی تشخیص بیماری اسکن اولتراسونیک	۰	۰/۲۳	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۲۰۷۰	دستگاه اکسیژن ساز (تغلیظ کننده)	۰/۰۷۲	۰/۲۱	۱۹۴/۴
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۱۹۰	سایر سرنگ ها با یا بدون سوزن غیر مذکور در جای دیگر	۱۳/۵	۰/۲	-۹۸/۵
تجهیزات پزشکی	۳۸۲۲۱۹۹۰	---	۰	۰/۲	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۸۴۱۹۲۰۱۰	اتوکلاو دندانپزشکی تاحجم ۲۴ لیتر	۰	۰/۱۸	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۱۹۰۹۰	سایر دستگاه های محرک ماهیچه قلب غیر مذکور	۶	۰/۱۱۲	-۹۸/۱
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۹۵۰	دستگاه الکتروفیزیولوژی	۷/۳۹	۰/۱	-۹۸/۶
تجهیزات پزشکی	۶۳۰۷۹۰۴۰	سایر ماسکها با یا بدون سوپاپ	۰	۰/۰۸۴	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۱۰۵۰	دستگاههای ماساژ، صندلی ماساژ	۰	۰/۰۳۶	۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۵۹۰۲۰	باندهای متشکل از فایبرگلاس	۰/۶	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۳۰۰۶۴۰۸۰	آمالگام برای پرکردن دندان	۰/۱	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۰۲۹۰۰۰	عدسی، منشور، آئینه و سایر عناصر اپتیکی، از هر ماده، سوارشده، که در جای دیگری مذکور نباشند.	۰/۶	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۶۷۰۱۰	ژل الکتروود پزشکی	۳/۹۱	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۴۰۲۹۰۲۰	---	۰/۴۰۱	۰	-۱۰۰

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
دارو	۳۰۰۴۲۰۱۲	سایر داروهای دارای سایرانتی بیوتیک ها مخصوص دام دارای تولید مشابه داخلی	۱۰۸	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۲۴۲۱۰	---واکسنهای تولید مشابه داخل	۰/۰۶	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۲۱۰	سرسوزن سرنگ و سرسوزن دندانپزشکی	۰/۱۵	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۴۳۹۱۲	سایر داروهای مورد مصرف انسان	۲۰/۱	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۹۰۴۱	آلات و وسایل مورد استفاده در علوم پزشکی ,جراحی ,دندانپزشکی یا دامپزشکی غیرمذکور	۱۸/۳	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۴۳۲۱۲	سایر داروهای دارای هورمون های غدد فوق کلیوی , آماده شده برای خرده فروشی	۱۰۵/۳	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۱۱۰	دستگاه الکتروکاردیوگراف	۴/۱	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۹۱۱	دستگاه مانیتور علائم حیاتی	۴۴/۸	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۹۱۹	اجزاء و قطعات دستگاه مانیتور علائم حیاتی	۲/۵	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۹۰۶۱	دستگاه تلمبه های ساکشن پزشکی از جمله تلمبه ساکشن دستی (hemovac)	۲/۵	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۲۲۱۴۴۰	دستگاه رادیولوژی ساده از نوع آنالوگ یا دیجیتال	۱۳۶	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۴۹۱۹	اجزاء و قطعات دستگاه پلیمریزاسیون	۱/۸۲	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۴۱۰۲۲	سایر داروهای حاوی پنیسیلین یامشتقات آن با ساختاراسیدپنی سیلانیك یااسترپتومايسين یا مشتقات آن	۸۷	۰	-۱۰۰

زیر گروه	تعرفه	کالای صادراتی	ارزش صادرات ۸ ماهه (هزار دلار)		درصد تغییرات ارزشی
			۱۴۰۳	۱۴۰۴	
تجهیزات پزشکی	۸۴۱۸۶۹۳۰	--- یخچال آزمایشگاهی، دارویی یا پزشکی	۲/۲	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۱۹۰	اجزاء و قطعات دستگاه الکتروکاردیوگراف	۳/۳	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۳۱۲۰	انواع سرنگ های سرپیچ دار و سرنگ های ساده ۵۰، ۶۰، ۲۰، ۱۰، ۵، ۳، ۲/۵، ۲ سی سی	۰/۳۲۶	۰	-۱۰۰
دارو	۳۰۰۲۹۰۰۰	- سایر	۰/۲۶۳	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۹۱۰۲۰	دستگاه هیدروتراپی (جکوزی)	۱/۱	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۹۰۱۸۱۹۹۰	سایر دستگاه های برقی تشخیص بیماری غیر مذکور در جای دیگر	۴۸۶	۰	-۱۰۰
تجهیزات پزشکی	۸۴۸۱۸۰۶۰	وا لوباکس (مجموعه شیروفشارسنجهای مربوطه دریک جعبه برای کنترل و تنظیم جریان گازهای طبی مورد استفاده در بیمارستان)	۰/۱۸	۰	-۱۰۰

میانگین نرخ تعرفه گمرکی واردات دارو و تجهیزات پزشکی به اقلیم کردستان

ردیف	کالای وارداتی به اقلیم کردستان	تعرفه و مالیات واردات
۱	دارو	۰/۵ درصد تعرفه و ۱/۸ درصد مالیات
۲	تجهیزات پزشکی	۱۰ درصد تعرفه و ۱/۸ درصد مالیات

واردات دارو در اقلیم کردستان عمدتاً توسط شرکت های خصوصی صورت می گیرد.

میانگین هزینه های ثبت دارو در اقلیم کردستان

هزینه های اصلی شامل موارد ذیل است ولی یکسری هزینه های جانبی دیگر هم دارد.

- به جهت بازدید از واحد تولیدی در کشور مبدا توسط نمایندگان^۱ KMCA (سازمان نظارت بر تولید و واردات دارو و تجهیزات پزشکی اقلیم کردستان) و صدور گواهی^۲ GMP، ۱۵ میلیون دینار دریافت می شود.

- هزینه های ثبت شرکت دارویی در KMCA اقلیم کردستان ۳۰۰۰ دلار است.
 - ثبت هر قلم دارو در اقلیم کردستان ۱۰۰۰ دلار هزینه دارد که اعتبار آن ۵ سال است.
- به طور معمول ثبت شرکت و اقلام دارویی در اقلیم کردستان چندین ماه طول می کشد.

استانداردها و گواهی های مورد نیاز جهت واردات دارو

- CCP : گواهی رسمی محصول دارویی که تأیید می کند دارو در کشور مبدا مجوز فروش دارد و مطابق با استانداردهای WHO است.
- GMP Certificate : گواهی انطباق با اصول استانداردهای خوب تولید دارو که توسط نهاد ذی صلاح کشور مبدا صادر شده و در سفارت عراق نیز تأیید شده باشد.
- CoA : گواهی تجزیه و تحلیل کیفیت برای حداقل یکی یا چند Batch (بسته تولید) ارائه می شود تا ثابت کند دارو کیفیت لازم را دارد. معمولاً CoA باید همراه با سفارش واردات ارائه شود .
- FSC : سندی که نشان می دهد محصول در همان کشور مبدا برای فروش آزاد (بدون محدودیت خاص) مجاز است .

^۱ Kurdistan Medical Control Agency

^۲ Good Manufacturing Practices

- **Full Artwork** : بسته‌بندی کامل محصول با چاپ دقیق نام، دوز، کشور مبدأ، شماره سری ساخت و ... که برای ثبت و واردات باید ارائه شود.
- گواهی حلال برای محصولات ژلاتینی در صورتی که در فرمولاسیون از ژلاتین استفاده شده باشد.
- گواهی COS یا CEP برای مواد موثر دارویی
- محصولات دارویی بایستی دارای مجوز از یک کشور مرجع یا دارای مجوز از دو کشور غیر مرجع باشند
- تمام اطلاعات روی بسته بندی بیرونی محصولات دارویی باید به زبان انگلیسی، کردی یا عربی یا ترکیبی از این سه زبان باشد. باید طوری چاپ شود که برداشتن، تغییر دادن یا حذف کردنش آسان نباشد.
- محصولات دارویی یا پزشکی که تحت لیسانس تولید می شوند باید از شرکت مادر (دارنده لیسانس) مجوز داشته باشند.

فرایند واردات دارو به اقلیم کردستان

- ابتدا واردکننده، درخواست بازدید از واحد تولیدکننده دارو در کشور مبدأ را به **KMCA** ارائه می‌دهد. پس از انجام بازدید توسط **KMCA** و صدور گواهی **GMP**، واردکننده نسبت به ثبت شرکت و ثبت دارو در اقلیم کردستان اقدام می‌نماید. در ادامه، کلیه مدارک و مجوزهای لازم به **KMCA** تحویل داده می‌شود و در صورت تأیید، این نهاد برای داروی مورد نظر و به میزان درخواست شده، مجوز واردات با اعتبار سه ماهه صادر می‌کند.
- پس از انجام تشریفات گمرکی و ترخیص دارو از گمرک، محموله‌ها به انبارهای واردکننده منتقل می‌شوند. سپس **KMCA** در انبارهای شرکت واردکننده نسبت به نمونه‌برداری از داروها جهت بررسی و ارزیابی‌های فنی اقدام کرده و در صورت لزوم، نمونه‌ها را به آزمایشگاه ارسال می‌نماید. پس از تکمیل بررسی‌ها و اخذ تأییدیه نهایی، استیکرهای مخصوص (لیبل) بر روی داروها الصاق می‌شود و از آن پس، داروها مجوز توزیع در داروخانه‌ها و سایر مراکز مربوطه را خواهند داشت. این مرحله معمولاً حدود دو ماه به طول می‌انجامد.

اطلاعات رایج روی استیکر دارو:

- نام دارو
- شماره ثبت یا مجوز دارو
- نام شرکت واردکننده
- بارکد
- قیمت مصوب دارو
- شماره سری واردات یا سری ساخت
- لوگوی KMCA

موانع و محدودیت ها در واردات دارو به اقلیم کردستان

- علی الرغم درخواست و پیگیری متقاضیان و واردکنندگان دارو برای بازدید و صدور گواهی GMP ، KMCA خیلی دیر و با تاخیرهای یکساله اقدام به بازدید می نماید.
- KMCA گواهی های صادره GMP توسط دولت مرکزی عراق برای واحدهای تولیدی را پذیرش نمی کند.
- با توجه به صادرات سالهای گذشته و اظهارات واردکننده های دارو در اقلیم کردستان، برخی از شرکتهای ایرانی داروهای درخواست شده را سر وقت تحویل نمی دهند.
- برخی از شرکتهای دارویی اقدام به بستن قرارداد با واردکننده های اقلیم به عنوان نماینده می کنند ولی همزمان اقدام به فروش به سایر درخواست کننده ها هم می کنند که باعث بی اعتمادی واردکننده های اقلیم می شود.

پیشنهادهای افزایش صادرات دارو و تجهیزات پزشکی به اقلیم کردستان

۱- انتخاب شریک محلی قوی (واردکننده یا نماینده رسمی)

- صادرات دارو به اقلیم کردستان ، به شدت وابسته به نماینده محلی یا نماینده قوی است.
- نماینده باید دارای شبکه توزیع فعال در داروخانهها باشد و توانایی گرفتن مناقصات دولتی را داشته باشد.

۲- ارائه قیمت رقابتی جهت رقابت با ترکیه، هند، چین و اردن

۳- داشتن مزیت رقابتی در قیمت ، کیفیت و خدمات پس از فروش

- اقلیم کردستان عراق نسبت به قیمت حساس است؛ اما کیفیت و ضمانت در حوزه پزشکی اهمیت بیشتری دارد.

پیشنهاد برای ایجاد مزیت:

- ارائه وارانته ۱۲-۲۴ ماهه برای تجهیزات
- تامین قطعات یدکی، آموزش تکنسین‌های بیمارستان‌ها
- امکان تأمین پیوسته و سریع از مبدا ایران نسبت به سایر رقبا

۴ - بازاریابی علمی

- حضور در کنفرانس‌های پزشکی عراق و اقلیم کردستان
- همکاری با انجمن‌های تخصصی: قلب، ارتوپدی، زنان، بیهوشی، آزمایشگاه و...
- ارائه نمونه‌های رایگان به بیمارستان‌های اقلیم کردستان

۵ - تطبیق بسته‌بندی و برچسب با نیاز بازار

- برچسب به زبان عربی ، انگلیسی یا کردی
- درج تاریخ تولید/انقضا با فونت بزرگ
- ارائه بروشورهای ساده و قابل فهم به زبان عربی ، کردی و یا انگلیسی
- بسته‌بندی مقاوم برای حمل و نقل زمینی

۶ - حضور فعال در نمایشگاه پزشکی اربیل

این نمایشگاه بهترین نقطه برای پیدا کردن واردکننده معتبر است.

۷ - طراحی و بسته بندی داروهای صادراتی با بسته بندی دارو مصرف داخلی متفاوت باشد

تفاوت در طراحی و بسته بندی باعث می شود تا در بازار هدف داروهای قاچاق معلوم و مشخص باشد و با عرضه آنها راحت تر مقابله شود و در نتیجه قاچاق دارو از کشور کاهش و به تبع آن صادرات افزایش یابد.

۸ - میزان پیش دریافت توسط شرکتهای دارویی جمهوری اسلامی ایران برای قبول سفارش و تولید

دارو کاهش یابد

به جهت پذیرش سفارش تولید داروهای درخواستی واردکنندگان اقلیم کردستان، اغلب شرکتهای ایرانی ۵۰ درصد از مبلغ قرارداد را به عنوان پیش پرداخت مطالبه می کنند، در حالی که شرکتهای اروپایی معمولاً حدود ۲۵ درصد پیش پرداخت دریافت می کنند و مابقی ارزش قرارداد را در زمان تحویل دارو دریافت می کنند. بنابراین، شرکتهای دارویی جمهوری اسلامی ایران نیز به منظور افزایش قدرت رقابت با سایر کشورها لازم است میزان پیش دریافت خود را کاهش دهند.